

ТРАНСФОРМАЦІЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ФУНКЦІЇ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ЯК ВІДПОВІДЬ НА ВИКЛИКИ СУЧАСНОЇ ЕКОНОМІКИ

© 2016 ВИСОЧАН О. С., КІШ І. Р.

УДК 657

Височан О. С., Кіш І. Р. Трансформація інформаційної функції бухгалтерського обліку як відповідь на виклики сучасної економіки

Мета статті полягає в дослідженні теоретичних аспектів розвитку інформаційної функції бухгалтерського обліку в контексті інформаційної економіки. Розглянуто еволюцію загальних характеристик інформаційного суспільства, систематизовано погляди науковців щодо визначення сутності інформаційної функції бухгалтерського обліку. За результатами дослідження виявлено низку нових стратегічно важливих завдань у сфері бухгалтерського обліку, пов'язаних із: вивченням особливостей інформаційних процесів; профілюванням споживачів облікової інформації; виконанням обліку новітніх функцій (соціальної, координаційної тощо); забезпеченням подальшого розвитку національних моделей обліку на основі міжнародного досвіду. Обґрунтовано, що реалізація інформаційної функції в системі бухгалтерського обліку зіштовхується з низкою проблем, розв'язання яких, з урахуванням викликів сучасної економіки та вимог процесів управління, є пріоритетом у подальших наукових дослідженнях.

Ключові слова: інформація, інформаційна функція обліку, інформаційна економіка, профілювання споживача облікової інформації.

Рис.: 1. **Табл.:** 1. **Бібл.:** 19.

Височан Олег Степанович – доктор економічних наук, доцент, доцент кафедри обліку та аналізу, Національний університет «Львівська політехніка» (вул. Степана Бандери, 12, Львів, 79013, Україна)

E-mail: vysochan_oleg@ukr.net

Кіш Ірина Романівна – магістр, кафедра обліку та аналізу, Національний університет «Львівська політехніка» (вул. Степана Бандери, 12, Львів, 79013, Україна)

E-mail: ira_kish@yahoo.com

УДК 657

UDC 657

Височан О. С., Кіш І. Р. Трансформация информационной функции бухгалтерского учета как ответ на вызовы современной экономики

Цель статьи заключается в исследовании теоретических аспектов развития информационной функции бухгалтерского учета в контексте информационной экономики. Рассмотрена эволюция общих характеристик информационного общества, систематизированы взгляды ученых по определению сущности информационной функции бухгалтерского учета. По результатам исследования выявлен ряд новых стратегически важных задач в сфере бухгалтерского учета, связанных с: изучением особенностей информационных процессов; профилированием потребителей учетной информации; выполнением учета новейших функций (социальной, координационной и т. д.); обеспечением дальнейшего развития национальных моделей учета на основе международного опыта. Обосновано, что реализация информационной функции в системе бухгалтерского учета сталкивается с рядом проблем, решение которых, с учетом вызовов современной экономики и требований процессов управления, является приоритетом в дальнейших научных исследованиях.

Ключевые слова: информация, информационная функция учета, информационная экономика, профилирование потребителя учетной информации.

Рис.: 1. **Табл.:** 1. **Библ.:** 19.

Височан Олег Степанович – доктор экономических наук, доцент, доцент кафедры учета и анализа, Национальный университет «Львовская политехника» (ул. Степана Бандеры, 12, Львов, 79013, Украина)

E-mail: vysochan_oleg@ukr.net

Кіш Ірина Романівна – магістр, кафедра учета и анализа, Национальный университет «Львовская политехника» (ул. Степана Бандеры, 12, Львов, 79013, Украина)

E-mail: ira_kish@yahoo.com

Высоchan O. S., Kish I. R. Transformation of the Information Function of Accounting as a Response to the Challenges of the Contemporary Economics

The article is aimed at studying theoretical aspects of development of information function of accounting in the context of the information economics. Evolution of the common characteristics of information society has been considered, views of scholars on the definition of substance of information function of accounting have been systematized. The study identified a number of new strategically important tasks in the sphere of accounting, related to: studying the characteristics of information processes; profiling consumers of accounting information; compliance with latest accounting functions (social, coordination, etc.); ensuring the further development of national accounting models on the basis of international experience. It has been substantiated that realization of information function in the accounting system faces a number of problems, which, given the challenges of the contemporary economics and requirements on the part of managerial processes, is a priority for further research.

Keywords: information, information function of accounting, information economics, profiling of information consumer.

Fig.: 1. **Tabl.:** 1. **Bibl.:** 19.

Высоchan Oleg S. – D. Sc. (Economics), Associate Professor, Associate Professor of the Department of Accounting and Analysis, Lviv Polytechnic National University (12 Stepana Bandery Str., Lviv, 79013, Ukraine)

E-mail: vysochan_oleg@ukr.net

Kish Iryna R. – Master, Department of Accounting and Analysis, Lviv Polytechnic National University (12 Stepana Bandery Str., Lviv, 79013, Ukraine)

E-mail: ira_kish@yahoo.com

Здатність забезпечити потреби користувачів в інформації є основним критерієм ефективності системи бухгалтерського обліку будь-якого суб'єкта господарювання. У споживача присутній інтерес до отримання облікової інформації, максимально релевантної для прийняття рішень з широкого кола питань, починаючи від укрупнення капіталів,

оптимізації податкових платежів, формування цінової політики, напрацювання орієнтирів стратегічного розвитку і завершуючи вирішенням дрібних операційно-виробничих питань. Ефективізація інформаційної функції є основним пріоритетом розвитку фінансового, управлінського, податкового обліку в руслі інформаційної економіки.

Залежність сучасної економіки від інформації колосальна. Вона перетворюється в базовий ресурс для розвитку новітнього суспільства. Водночас темпи появи інформації значно перевищують можливості реципієнта в її обробці. За такої ситуації у процесі кругообігу інформації на перший план виходить операція фільтрування непотрібної інформації для зменшення навантаження на кінцевого користувача. Від здатності бухгалтерської служби підприємства максимально швидко та продуктивно реалізувати дану операцію напряму залежить ефективність прийняття господарських рішень керівництвом та третіми особами.

Довершеність інформаційного суспільства вимагає адекватного збільшення наукових досліджень сучасних тенденцій інформаційної глобалізації, а також теоретичних аспектів розвитку інформаційної функції бухгалтерського обліку як основного продуцента базового ресурсу сучасної економіки.

Значний внесок у дослідження питань розвитку інформаційної функції бухгалтерського обліку здійснили як українські, так і зарубіжні вчені, зокрема: Безверхий К. В., Бочуля Т. В., Будько О. В., Івахненко С. В., Колос Н. М., Муравський В. В., Осмятченко В. О., Проданчук М. А., Пушкар М. С., Савченко В. М, Урсул А. Д., Фаріон В. Я., Янчев А. В. та інші.

Метою статті є дослідження теоретичних аспектів розвитку інформаційної функції бухгалтерського обліку в контексті інформаційної економіки.

А. Д. Урсул дає таке визначення поняттю «інформатизація суспільства»: «це організований соціально-економічний і науково-технічний процес створення оптимальних умов для задоволення інформаційних потреб і реалізації прав громадян, органів державної влади та місцевого самоврядування, організацій, громадських об'єднань на основі формування і використання інформаційних ресурсів» (цитовано за [1, с. 91]).

Сучасний розвиток промисловості та інформаційно-комунікаційних технологій супроводжується докорінними змінами в інформаційній сфері на глобальному рівні, формуючи при цьому загальні риси інформаційного суспільства, а також задає напрямки еволюції обліку як відповідь на актуальні виклики сучасності:

- ✦ зростання інформаційної насиченості господарської діяльності, виникнення явища інформаційного перевантаження осіб, які приймають рішення, зростання ризиків появи комунікаційних розривів, необхідність створення дієвих методів захисту від втрати інформації спричиняють потребу в розгляді інформаційної функції як пріоритетної при виконанні завдань обліку, спрямованих на реалізацію сформованої мети функціонування підприємства;
- ✦ підвищення рівня інформатизації та зростання ролі інформаційних технологій у суспільних та господарських відносинах неминує призводить до загальної автоматизації облікових процесів. Ручне ведення обліку поступово відходить у минуле, у той час як автоматизовані

системи все більше інтелектуалізуються та інтегруються в складніші управлінські інформаційні системи;

- ✦ провідною галуззю економіки стає продукування інтелектуального капіталу; інформаційна індустрія перетворюється на високоприбуткову, динамічну галузь, що споживає значну кількість інформаційних ресурсів та створює не менші обсяги інформаційних послуг. Відповідно, бухгалтерський облік повинен опрацьовувати все більші обсяги інформації за все менший час;
- ✦ створення глобального інформаційного простору, що забезпечує ефективну інформаційну взаємодію людей та поступовий соціально-економічний розвиток, полегшує їх доступ до світових інформаційних ресурсів і забезпечує задоволення потреб в інформаційних продуктах і послугах, а також змушує вести мову про глобалізацію вітчизняного бухгалтерського обліку, необхідність дотримання міжнародних облікових стандартів та принципів;
- ✦ докорінні зміни в моделях соціальної організації та співробітництва, коли в усіх суспільних сферах відбувається трансформація поглядів на місце й роль інформації в житті суспільства, заміна шаблонних централізованих ієрархічних структур гнучкими мережевими типами організації, створює умови для формування нових концепцій бухгалтерського обліку (соціально орієнтованого, кластерного тощо), більш пристосованих до змін і інноваційного розвитку.

Розвиток суспільства в інформаційній економіці пов'язаний зі зростанням економічної цінності інформації. Оскільки основним продуктом інформаційної економіки є інтелектуальні послуги та наукомісткі товари, найбільшу цінність становлять інформація та знання, на основі яких розвиваються інформаційні технології.

Інформаційна економіка – це такий тип економіки, де продуктивність і конкурентоспроможність господарюючих суб'єктів залежать головним чином від їх здатності генерувати, обробляти й ефективно застосовувати інформацію, засновану на знаннях. Також інформаційну економіку можна визначити як економіку, в якій інформація є валютою та продуктом [2, с. 27].

У глобальному масштабі загалом та в Україні зокрема формування інформаційної економіки відбувається на основі таких процесів:

- ✦ створення мережових інституційних структур (допомагає досягти ефекту економії на приміщеннях та часі, створити єдиний економічний простір);
- ✦ розширення масштабів економічної діяльності за рахунок перенесення у віртуальне середовище різних видів економічної діяльності;
- ✦ розвиток і поширення інформаційно-комунікаційних технологій, що є основою формування інформаційної економіки (цитовано за [3, с. 94]).

Погоджуємося з В. М. Пригодою, який вважає, що «інформаційні технології самі по собі не можуть змінити соціально-економічну організацію суспільства, однак вони створюють основу для широкомасштабного виробництва інформаційного продукту, що призводить до трансформації суспільно-економічних відносин» [4, с. 165].

Бурхливий розвиток інформаційних технологій сприяв перетворенню інформаційної функції в основну характеристику бухгалтерського обліку. Її трансформація у відповідь на еволюційні зміни інформаційної економіки вимагає створення якісно нових організаційно-технічних умов функціонування бухгалтерського обліку на підприємстві, що покликане забезпечити його відповідність сучасним вимогам управління і сприяти підвищенню продуктивності діяльності облікових служб.

Розширення системи знань про інформаційне суспільство та інформаційну економіку виявило низку нових стратегічно важливих завдань у сфері бухгалтерського обліку:

- ✦ вивчення особливостей інформаційних процесів, оцінка дії законів і закономірностей поширення облікової інформації;
- ✦ виконання обліком новітніх функцій (соціальної, координаційної тощо), обґрунтування їх трансформації відповідно до тенденцій розвитку інформаційного суспільства;
- ✦ забезпечення подальшого розвитку національних моделей обліку на основі міжнародного досвіду.

Зростання функціоналу бухгалтерського обліку вимагає широкого використання засобів обчислювальної техніки для формування релевантної інформації з найменшими затратами ресурсів, її диференціювання за об'єктами управління та термінами подання, деталізацією в аналітичних розрізах, забезпечення об'єктивності, достовірності та своєчасності представлення.

Розвиток теоретико-методологічної та прикладної основ бухгалтерського обліку зумовило трансформацію функцій бухгалтерського обліку. Саме вони конкретизують його змістовну сутність і є теоретичною основою для встановлення мети, предмета і методу бухгалтерського обліку як системи.

Місце і роль бухгалтерського обліку в системі управління визначаються тим, що він відбиває інформацію прямого і зворотного зв'язку і хід виконання управлінських рішень. Відповідно до цього бухгалтерський облік виконує інформаційну функцію, формуючи інформацію про фактичний стан господарської діяльності підприємства, необхідну для управління, у тому числі і для здійснення покладеної на бухгалтерський облік контрольної функції, що забезпечує контроль за виконанням планів, мірою праці та споживання, збереження власності підприємства [5, с. 179].

Інформаційна функція є головною для бухгалтерського обліку (завдяки їй здійснюється забезпечення керівників усіх рівнів і рангів необхідними даними про діяльність підприємства), у той час як інші – похідними від неї. Ефективність її реалізації напряму залежить

від якості опрацювання і передачі інформації системою бухгалтерського обліку, водночас необхідно врахувати, що бухгалтери не можуть виступати гарантом об'єктивності та правдивості первинної інформації, яка отримується ними із зовнішнього середовища.

Численні публікації свідчать, що облік у різних сферах діяльності ототожнюють виключно з інформаційною функцією. Основна його мета полягає в наданні користувачам повної, правдивої та неупередженої інформації про фінансовий стан і діяльність суб'єкта господарювання для прийняття рішень. Фактично – мета (призначення) бухгалтерського обліку дійсно повторює зміст інформаційної функції [6, с. 184].

Інформаційна функція бухгалтерського обліку досліджувалась багатьма вченими, погляди яких на визначення її сутності узагальнено в *табл. 1*.

Узагальнюючи представлені погляди науковців, зазначимо, що інформаційна функція бухгалтерського обліку розглядається ними через призму процесу передавання інформації для управлінських потреб, відображає процес функціонування всього підприємства в усіх його аспектах, окремих структурних підрозділів, а також характеризує ресурси і результати їх використання. Тому розвиток обліку перш за все пов'язаний із трансформацією інформаційної функції для забезпечення підвищення його ролі в управлінні підприємством, що прямо пов'язано з дослідженням змісту останньої.

Формування змісту інформаційної функції бухгалтерського обліку передбачає надання характеристики таким елементам інформаційного процесу в системі бухгалтерського обліку:

1) *джерело інформації* – структурна одиниця підприємства чи зовнішньої інституції, суб'єкт бухгалтерського обліку (СБО): бухгалтер або бухгалтерська служба; консалтингова компанія; власник підприємства, який веде облік самостійно. Суб'єкт бухгалтерського обліку виступає джерелом як первинної, так і вторинної інформації, хоча частка останньої залишається превалюючою;

2) *реципієнт (одержувач) інформації*. Часто зустрічається поділ одержувачів інформації на зовнішніх та внутрішніх, що є доволі умовним і залежить від суб'єктів прикладання. Менеджмент підприємства по відношенню до бухгалтерії є зовнішнім реципієнтом, однак у масштабі підприємства – внутрішнім. Значно важливішим є розгляд одержувачів інформації з точки зору кінцевого чи транзитного використання отриманої інформації. Від цього залежить формат представлення та напрям подальшого використання облікової інформації. Зауважимо, що суб'єкт бухгалтерського обліку може одночасно виступати як джерелом, так і одержувачем інформації. На наш погляд, у теоретичному та прикладному сенсах варто виокремити поняття профілю споживача як сукупності характеристик, які його однозначно ідентифікують, спонукають до створення інформаційних запитів та служать засобом для оцінки рівня задоволення інформаційних потреб. Профілювання споживача облікової інформації є перспективним напрямком досліджень в обліковій науці. Суб'єкт бухгалтерського обліку повинен стати не лише виконавцем вимог ко-

Погляди науковців на визначення сутності інформаційної функції бухгалтерського обліку

Автор(-и)	Сутність інформаційної функції бухгалтерського обліку
Бутинець Ф. Ф. [7, с. 22]	Безперервний збір, обробка, узагальнення, зберігання, передача для потреб управління фактичних даних про основні показники діяльності
Вороніна Л. І. [8, с. 18]	Забезпечити кількісну інформацію, головним чином фінансового характеру, про господарюючих суб'єктів у цілях використання цієї інформації для ухвалення управлінських рішень
Глушко О. В. [9, с. 159]	Одна з головних функцій, яку виконує бухгалтерський облік в системі управління в умовах формування ринкової економіки. Облік є найважливішим джерелом постачання фактичної інформації різним суб'єктам управління – службам підприємства, його підрозділам, менеджерам для прийняття важливих управлінських рішень
Кирейцев Г. Г. [10, с. 47–70]	Формування поля інформаційного забезпечення
Лишилєнко О. В. [11, с. 5]	Полягає у забезпеченні керівництва як структурних підрозділів, так і підприємства в цілому інформацією, яка необхідна для здійснення контролю, планування і прийняття оперативних управлінських рішень
Лоханова Н. О. [12]	Полягає у своєчасному формуванні фінансової інформації про параметри господарської діяльності з метою задоволення потреб внутрішніх і зовнішніх користувачів
Осмятченко В. О. [13, с. 165]	Інформаційна функція визначається тим, що бухгалтерський облік – основний постачальник інформації. Тут створюється (фіксується) інформація про активи (майно) підприємства (організації), їх наявність, рух, джерела утворення (капіталах і зобов'язання), про господарські процеси і результати діяльності підприємства
Пілевич Д. С. [14, с. 213–214]	Сутність полягає у формуванні масивів різнобічних даних про економічний стан підприємства, групування різнобічної інформації, фіксації її на паперових носіях у вигляді розроблених форм, таблиць тощо
Савченко В. М., Колос Н. М. [15, с.23]	Уособлює формування повної достовірної корисної дискретної інформації щодо майнового стану та всебічного висвітлення господарської діяльності підприємства, що є основою для здійснення аналітичних і контрольних процедур
Садовська І. Б. [16, с. 30–32]	Суть інформаційної функції полягає в тому, що бухгалтерський облік за допомогою властивих лише йому прийомів формує і передає інформацію про наявність і рух господарських засобів та джерел їх утворення, здійснення господарських операцій та результати діяльності
Сльозко Т. М. [17, с. 142]	Полягає у безперервному та суцільному зборі та реєстрації, обробці й узагальненні, зберіганні й передачі інформації про факти господарського життя для управління (менеджменту) підприємством чи організацією, фірмою чи компанією та надання її зовнішнім користувачам
Сопко В. В., Сопко О. В. [18, с. 48]	Забезпечення користувачів даними бухгалтерського обліку, які їм потрібні для прийняття рішень
Швець В. Г. [19, с. 14–15]	Полягає в забезпеченні інформації про фінансовий стан і діяльність підприємства для потреб внутрішніх і зовнішніх користувачів

ристувачів інформації, але й ініціатором модернізації наявного інформаційного середовища з використанням сучасних засобів і методик та виходячи з результатів профілювання споживача;

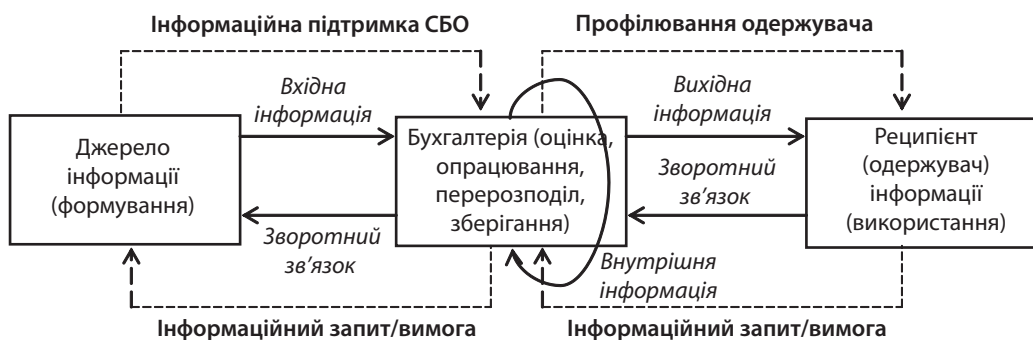
3) *облікова інформація (характеристики)*. Попри те, що у фахових джерелах зустрічається значна кількість показників, які покликані всебічно охарактеризувати інформацію, більшість із них можна розглядати як субкатегорії якості та часу. Чим якісніша інформація, тим вона цінніша для одержувача, тим більшу вартість вона має. У сучасних умовах вчасність подання інформації також можна вважати її характеристикою. Якість та час як показники взаємодоповнюють один одного; суб'єкт бухгалтерського обліку повинен прагнути до максимізації першого та мінімізації другого;

4) *передавальне середовище та канали зв'язку*. У цьому напрямі дослідження проблем втрати інформації та наявності інформаційних шумів стосовно предметної області, якою є система бухгалтерського обліку, є пріоритетним;

5) *зовнішнє середовище* – генерує тимчасові й постійні фактори, які чинять вплив на склад, формат представлення, процедури й технологію опрацювання, зберігання та розподілу, характеристики облікової інформації. Широкий спектр процесів, що відбуваються в зовнішньому середовищі, провокує виникнення ризиків у системі бухгалтерського обліку, які, у кінцевому результаті, можуть призвести до прийняття хибних рішень на основі викривленої інформації.

Процес реалізації бухгалтерським обліком інформаційної функції для прийняття управлінських рішень представлено на *рис. 1*.

Розширення економічного простору зумовило підвищення ролі інформаційної функції бухгалтерського обліку як на рівні суб'єктів господарювання, так і на рівні макроекономічного регулювання. Її реалізація в системі бухгалтерського обліку зіштовхується з низкою проблем, розв'язання яких з урахуванням викликів сучасної економіки та вимог процесів управління є пріоритетом у наукових дослідженнях:

Рис. 1. Процес реалізації інформаційної функції бухгалтерським обліком для прийняття управлінських рішень

Джерело: власна розробка.

- ✦ ретроспективний характер відображення в бухгалтерському обліку господарських операцій та подій часто не відповідає потребам стратегічного управління господарською діяльністю;
- ✦ періодичний характер отримання звітної інформації в бухгалтерському обліку орієнтований на відносно тривалий звітний період. Підвищення оперативності облікової інформації досягається застосуванням інформаційно-комунікаційних технологій та спеціалізованого програмного забезпечення для створення підґрунтя прийняття ефективних операційних управлінських рішень, однак у такому разі на перший план виходять проблеми верифікації та безпеки;
- ✦ різноаспектність облікової інформації актуалізує необхідність її перевірки та зіставності з інформаційними потребами системи управління підприємством відповідно до профілю одержувача, слід також організувати відбір інформації залежно від рівня суб'єктів управління;
- ✦ представлення інформації в традиційних облікових звітних формах поступово відходить у минуле, формат звітності лібералізується, що вимагає високої кваліфікації облікового персоналу, підвищує його відповідальність та перетворює облік у повноцінну функцію управління.

Подальше вдосконалення інформаційної функції бухгалтерського обліку перш за все пов'язане із встановленням потреби кожного рівня управління й профілюванням одержувачів інформації та формуванням системи показників, що дозволяють максимально оперативно управляти господарськими процесами суб'єктів господарювання.

Досягнення оперативності бухгалтерського обліку, підвищення точності та безперервності обробки інформації можливе лише в умовах її автоматизованої обробки, що досягається за рахунок перебудови облікового процесу, орієнтованого на одержання, опрацювання й перерозподіл облікової інформації не лише станом на конкретну дату звітного періоду, але й на будь-яку дату в цьому періоді. Запит користувачів та профілювання останніх визначає обсяг і змістове наповнення масивів даних, представлених одержувачу. Особливо важливим цей процес є у випадку передання транзитної інформації, оскільки запити формують одразу кілька одержувачів.

ВИСНОВКИ

Таким чином, в умовах інформаційної економіки та зростання вимог до якості управління дослідження розвитку і вдосконалення інформаційної функції бухгалтерського обліку є максимально важливим. Застосування автоматизованої обробки облікової інформації дозволяє позбутися недоліків, властивих організації інформаційної функції в умовах ручної обробки інформації, та забезпечує кращу відповідність бухгалтерського обліку сучасним вимогам управління підприємством, однак створює низку нових проблем, пов'язаних з безпекою, авторизацією, перерозподілом даних, профілюванням користувачів тощо.

Основні особливості формування та реалізації інформаційної функції системи бухгалтерського обліку орієнтовані на забезпечення своєчасного надання максимально якісної оперативної бухгалтерської інформації для задоволення потреб як зовнішніх, так і внутрішніх реципієнтів (одержувачів). ■

ЛІТЕРАТУРА

1. **Манн Р. В.** Особливості та етапи розвитку інформаційного суспільства та інформаційної економіки / Р. В. Манн // Частина економічних реформ. – 2013. – № 3 (11). – С. 89–96.
2. **Малик І. П.** Тенденції розвитку інформаційної економіки в Україні / І. П. Малик // Вісник Східноєвропейського університету економіки і менеджменту. – 2013. – Випуск 1 (14). – С. 25–34.
3. **Мельничук О.** Розвиток електронної комерції у структурі інформаційної економіки України / О. Мельничук // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Економіка. – 2014. – № 8 (161). – С. 93–97.
4. **Пригода В. М.** Інформатизація як чинник конкурентоспроможності економіки України / В. М. Пригода // Теоретичні та прикладні питання економіки. – 2012. – Вип. 27, Том 1. – С. 164–173.
5. **Осмятченко В. О.** Вдосконалення інформаційної функції бухгалтерського обліку в умовах автоматизації / В. О. Осмятченко // Економіка Криму. – 2010. – № 4 (33). – С. 178–182.
6. **Тринька Л. Я.** Обліково-аналітична діяльність суб'єктів господарювання: сутність і складові / Л. Я. Тринька // Вчені записки університету «КРОК». Серія: Економіка. – 2014. – Вип. 36. – С. 181–188.
7. **Бутинець Ф. Ф.** Теорія бухгалтерського обліку: підручник [для студентів спеціальності 7.050106 «Облік і аудит» вищих навчальних закладів]. – 3-є вид., доп. і перероб. / Ф. Ф. Бутинець. – Житомир: ПП «Рута», 2003. – 244 с.

8. Воронина Л. И. Теория бухгалтерского учета : учеб. пособ. / Л. И. Воронина. – М. : Издательство ЭСКМО, 2007. – 416 с.

9. Глушко О. В. Функції обліку в управлінні сільськогосподарським виробництвом / О. В. Глушко // Теоретико-методологічні і науково-практичні засади інвестиційного, фінансового та облікового забезпечення розвитку економіки: матеріали Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції (м. Кам'янець-Подільський, 15–16 листопада 2011 р.). – Ч. 2. – Тернопіль : Крок, 2011. – С. 158–159.

10. Кирейцев Г. Г. Функции учета в механизме управления сельскохозяйственным производством / Г. Г. Кирейцев. – К. : Издательство УСХА, 1992. – 240 с.

11. Лишиленко О. В. Бухгалтерський облік : підручник. – 3-тє вид., перероб. і доп. / О. В. Лишиленко. – К. : Вид-во «Центр учбової літератури», 2009. – 670 с.

12. Лоханова Н. О. Поглиблення інтеграційних процесів як напрям розвитку облікової системи в управлінні економічною стійкістю підприємств [Електронний ресурс] / Н. О. Лоханова // Ефективна економіка. – 2014. – № 11. – Режим доступу : <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=3484>

13. Осмятченко В. О. Функції бухгалтерського обліку в умовах застосування інформаційних технологій / В. О. Осмятченко // Вісник Житомирського державного технологічного університету. Серія: Економічні науки. – 2010. – № 2 (52). – С. 163–166.

14. Пілевич Д. С. Застосування системного підходу до дослідження бухгалтерського обліку / Д. С. Пілевич // Проблеми економіки. – 2015. – № 1. – С. 209–217.

15. Савченко В. М. Взаємозв'язок інформаційної та контрольної функцій бухгалтерського обліку / В. М. Савченко, Н. М. Колос // Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету. Серія «Економічні науки». – 2010. – Вип. 18 (2). – С. 23–26.

16. Садовська І. Б. Бухгалтерський облік : навч. посібник для вищої школи / І. Б. Садовська. – К. : Центр учбової літератури, 2013. – 688 с.

17. Сльозко Т. М. Облік у «рульовому колесі» менеджменту / Т. М. Сльозко // Науковий вісник Академії муніципального управління. Серія: Економіка. – 2010. – Вип. 8. – С. 135–144.

18. Сопко В. В. Бухгалтерський облік: основи теорії та концептуальні засади побудови : навч.-метод. посіб. / В. В. Сопко, О. В. Сопко. – К. : Знання, 2002. – 230 с.

19. Швець В. Г. Теорія бухгалтерського обліку : підруч. – 3-тє вид., перероб. і доп. / В. Г. Швець. – К. : Знання, 2008. – 535 с.

REFERENCES

Mann, R. V. "Osoblyvosti ta etapy rozvytku informatsiinoho suspilstva ta informatsiinoi ekonomiky" [Features and stages of development of the information society and the information economy]. *Chasopys ekonomichnykh reform*, no. 3 (11) (2013): 89-96.

Malyk, I. P. "Tendentsii rozvytku informatsiinoi ekonomiky v Ukraini" [Trends in the information economy in Ukraine]. *Visnyk Skhidnoievropeiskoho universytetu ekonomiky i menedzhmentu*, no. 1 (14) (2013): 25-34.

Melnychuk, O. "Rozvytok elektronnoi komertsii u strukturі informatsiinoi ekonomiky Ukrainy" [The development of electronic commerce in the structure of the information economy of Ukraine]. *Visnyk Kyivskoho natsionalnoho universytetu imeni Tarasa Shevchenka. Ekonomika*, no. 8 (161) (2014): 93-97.

Osmiatchenko, V. O. "Vdoskonalennia informatsiinoi funktsii bukhgalterskoho obliku v umovakh avtomatyzatsii" [Improving information accounting functions in terms of automation]. *Ekonomika Kryma*, no. 4 (33) (2010): 178-182.

Osmiatchenko, V. O. "Funktsii bukhgalterskoho obliku v umovakh zastosuvannia informatsiinykh tekhnolohii" [Features of accounting in terms of information technology]. *Visnyk Zhytomyrskoho derzhavnogo tekhnolohichnoho universytetu. Seriya "Ekonomichni nauky"*, no. 2 (52) (2010): 163-166.

Pryhoda, V. M. *Teoretychni ta prykladni pytannia ekonomiky*, vol. 1, no. 27 (2012): 164-173.

Pilevych, D. S. "Zastosuvannia systemnoho pidkhodu do doslidzhennia bukhgalterskoho obliku" [The use of a systematic approach to study accounting]. *Problemy ekonomiky*, no. 1 (2015): 209-217.

Savchenko, V. M., and Kolos, N. M. "Vzaiemozviazok informatsiinoi ta kontrolnoi funktsii bukhgalterskoho obliku" [The relationship information and control functions of accounting]. *Naukovi pratsi Kirovohradskoho natsionalnoho tekhnichnoho universytetu. Seriya «Ekonomichni nauky»*, no. 18 (2) (2010): 23-26.

Sadovska, I. B. *Bukhgalterskyi oblik* [Accounting]. Kyiv: Tsentr uchbovoi literatury, 2013.

Slyozko, T. M. "Oblik u «rulyovomu kolesei» menedzhmentu" [Accounting for the "steering wheel" of management]. *Naukovyi visnyk Akademii munitsypalnoho upravlinnia. Seriya "Ekonomika"*, no. 8 (2010): 135-144.

Sopko, V. V., and Sopko, O. V. *Bukhgalterskyi oblik: osnovy teorii ta kontseptualni zasady pobudovy* [Accounting: basic theory and conceptual basis construction]. Kyiv: Znannia, 2002.

Shvets, V. H. *Teoriia bukhgalterskoho obliku* [The theory of accounting]. Kyiv: Znannia, 2008.

Trynka, L. Ya. "Oblikovo-analitychna diialnist subiektiv hospodariuvannia: sutnist i skladovi" [Accounting and analytical activity of business entities: the nature and components]. *Vcheni zapysky universytetu «KROK». Seriya "Ekonomika"*, no. 36 (2014): 181-188.

Voronina, L. I. *Teoriia bukhgalterskogo ucheta* [Accounting Theory]. Moscow: Izd-vo ESKMO, 2007.